

‘Ook in de OR heb je een luizenmoeder’

“Hallo allemaal wat fijn dat je er bent” zou een goede openingszin kunnen zijn voor de voorzitter van elke ondernemingsraad. De aanwezigheid van OR-leden op het moment dat de vergadering begint laat nog wel eens te wensen over.

De AVROTROS serie trekt miljoenen kijkers elke zondagavond. Als je op maandagmorgen de voetbalslagen kent doe je als man nog wel redelijk mee, maar als vrouw kom je daar niet meer mee weg. Je moet op z'n minst drie citaten kunnen opdreunen uit de aflevering van de avond ervoor. De enige escape die je nog hebt is dat je het vanmiddag alsnog gaat terugkijken.

Ook ik ontquam er niet aan om de serie te gaan volgen. Wil je als OR-coach op maandagochtend je training vlot kunnen opstarten dan moet je even toestaan dat het eerst over de luizenmoeder gaat. Nu ik ernaar kijk elke zondagavond zie ik inmiddels een aantal aardige parallellen met een ondernemingsraad. Ik neem de hoofdrollen in de serie onder de loep en koppel die aan de rollen in de ondernemingsraad. Wanneer je de serie kent weet je ook dat sarcasme en overdrijving de stijl is. Dat geldt ook voor mijn weergave hieronder 😊.

Nieuw moeder Hannah – Jennifer Hoffman, het nieuwe OR-lid

Tijdens de zittingstermijn ontstaat er wel eens een vacature in de OR. Die wordt opgevuld met een kandidaat die nog op de kieslijst stond. Zonder enige introductie stapt dit kersverse OR-lid met de beste voornemens de OR binnen. Wordt direct aan het werk gezet en dan doorgaans niet op de meest aantrekkelijke dossiers. Dat wat is blijven liggen of niet al te impactvol kan zijn wordt al snel aangedragen door de andere OR-leden als geschikt om mee te starten. En iemand die net binnenkomt zegt gemakkelijk ja op alles en valt daarna van de ene verbazing in de andere. Langzamerhand gaat het nieuwe OR-lid vragen stellen en ontpopt het zich tot een kritische deelnemer.

Directeur Anton – Diederik Ebbinge, de voorzitter van de OR

Straalt voortdurend uit alles onder controle te hebben. Overal een visie en mening over te hebben. Komt te pas en te onpas met nieuwe ideeën en onafgestemde kant en klare voorstellen. Bij tegenspraak gaat het vingertje omhoog en wordt verwezen naar de regels (de WOR) waaraan een ondernemingsraad zicht toch echt moet houden. Zorgt er altijd voor zichtbaar te zijn op alle officiële momenten en voert dan bij voorkeur het hoogste woord. Als er fouten gemaakt worden en dingen niet zo uitpakken als bedoelt krijgt een ander de schuld en wordt het een verbeterpunt.

Juf Ank – Ilse Warringa, het procedurele OR-lid

Elke ondernemingsraad bestaat bij de gratie van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). Er is altijd wel een OR-lid wat zich daar helemaal in heeft verdiept. Die kent de ins en outs van de wet en alle jurisprudentie. Vanuit die gedachte moet een bespreking altijd op dezelfde manier verlopen. Mag er niet worden afgeweken van de agenda en de gewoontes binnen de OR. Het geeft rust als je de dingen altijd op dezelfde manier benadert en verwerkt. Die ritmes worden dan verpakt in zinnen die juf Ank ook regelmatig gebruikt 'dat staat vandaag niet op de agenda' of 'de tijd is helaas om, dus kunnen wij er niet meer met de bestuurder over gaan spreken'. Een OR-lid als juf Ank laat geen enkele ruimte voor pragmatisch optreden en effectief zijn. De wijze waarop de dingen moeten gaan is belangrijker dan het eindresultaat.

Conciërge Volkert – Henry van Loon, de hofnar van de OR

Volkert is er wel, maar is er eigenlijk ook niet. Hij heeft een faciliterende stille rol. Hij is verantwoordelijk voor veel onderwerpen als OR-lid. Zit in bijna alle commissies. Levert doorgaans geen inhoudelijke bijdrage maar deelt her en der uit. Maakt prikkelende opmerkingen en stelt vragen die niet iedereen direct begrijpt. Hij is overal en hoort en weet veel. Een OR-lid wat opeens kan inbrengen hoe slecht het er ergens in de organisatie aan toe gaat. Zijn deelname aan de OR komt voort uit een frustratie of vanuit een eigen belang. Hij heeft geleden in zijn carrière en dacht dit via de OR te repareren. Maar ook daar nemen ze hem niet helemaal serieus genoeg. Omdat hij rondloopt weet hij ook veel over zijn OR-collega's en met die kennis kan hij zich handhaven.

Hulpouder Nancy – Bianca Krijgsman, de ambtelijk secretaris

De belangrijkste moeder worden en blijven geeft je status. Een positie van belang. Alles komt uiteindelijk bij jou terecht. Je loopt de gaten van anderen dicht. Zorgt ervoor dat alle relaties binnen de OR en ook die tussen de OR en de bestuurder op peil blijven. Als Ambtelijk secretaris ken je de historie van alle onderwerpen. Je weet wie waarvoor verantwoordelijk was en je bepaalt wie dat vanaf nu mag zijn. Jij hebt invloed op de voorzitter en het dagelijks bestuur van de OR. Je zorgt dat alle klusjes hoe klein ook altijd net op tijd en naar tevredenheid zijn afgerond. Je voelt jezelf als heel belangrijk als je druk bent, maar als je even tijd heb voor jezelf twijfel je daar sterk aan. Waardering ontvang je eigenlijk nooit. Iedereen gaat ervan uit dat jij er bent en het regelt. Je hebt een ondankbare taak.

En heb je nu nog steeds zin om in de OR te gaan? Dan ben je van harte welkom!

JOhan Berends, OR-coach